

Rdeči vihar

Povest iz prve indijanske vojne za Ohio — Po starih virih pripoveduje Fric Steuben

»Joe Templ« — je potrj zašepetal Džoni Svamp.

»To se pravi, da smo jih izgubili sedem,« je nadaljeval Jok, ki se je še vedno silno trudil, da bi kazal hladnokrvnost v besedi. »Fantje, to so nam jo Indijanci zaigrali! — Kdo pa je streljal?«

»Jaz, Džim Koknej,« se je hlipajoče glasil odgovor.

»Džoni in Tim, ustrelita še enkrat, — opozoriti moramo straže, ako še živijo. Ustrelita drug za drugim skozi oken-

Bila je trpljenja polna noč. In čeprav so boja vajeni graničarji polagoma spet postali pogumni, jih je vendar neznansko morila grobna tišina, ki je vladala zunaj. Da, takšna strašna tišina lahko zlomi živce, če bi tudi bili jekleni.

Najhujše pa je bilo to, da niso vedeli, ali imajo opravka z desetimi, sto ali celo več Indijanci. Samo eno so vedeli: To so Irokezi. Ampak krik je danes iz enega samega grla: — zakaj niso tudi ostali Indijanci vpili? Zakaj se je o maščevanju za Logana oglašal en sam? To je bilo v popolnem nasprotju z indijansko navado:

Možje v bajti niso vedeli prav nič početi, postajali so spet nemirni in potrti. Oddahnili so si, ko se je jelo daniti. In spet so bili nekam veselejši, ko je svetloba prisijala skozi špranje v kolibo.

Se vedno se ni zunaj nič ganilo.

Koliba je stala na vzvišenem gričku blizu reke Monongahela. Breg te reke je bil komaj trideset korakov daleč. Reka se je valila mračna in mogočna. Dvesto korakov naokrog ni bilo nobene vzbokline, nobenega jarka ali štora, kjer bi se bil lahko Indijanec skril. Graničarji so pač imeli navado, da so okoli kolib zravnali vsako vzboklino ali kvtanjo. Preko 200 korakov razdalje pa niti sloveči lovec Dane Bun ni znal več zanesljivo zadeti. Zato se tudi ni bilo bati indijanske krogle iz gozda.

Koliba je bila kakor večina teh graničarskih hišic visoka komaj 3.60 m in je imela ravno streho. Takšen strešni stol, kakršne imamo pri nas, bi bilo težko namestiti brez železni žebljev. A v tej samoti so bili železni žebliji neznansko dragi in redki.

Prišlo je jutro. Zaman so se belj možje razgledovali iz kolibe naokrog. Res nikjer ni bilo nobenega Indijanca. Toda nova groza jih je prešinila, ko so pogle-

Tako je stala Gritjuzova koliba na planoti sredi gozda in ob reki Monongahela. Na desni stoji stražar, tam je nekoč stalo češnjevo drevo. Drugi stražar je ob reki. Seveda kaže slika dan, medtem, ko sta stražarja stala tam ponoči.

dali proti bregu reke. Tam je ležalo truplo, po obleki so spoznali, da je to Sid Fišer. Pa tudi nedaleč stran, kjer je nekoč stala češnjava, so našli mrliča. Mrtva sta torej bila oba stražarja.

»To so napravili Irokezi, Džim Koknej. Ti si jih vendar hotel še ponoči poznati« — je mračno rekel Jok Laun.

Dan je bil vedno svetlejši, da so lahko skozi špranje videli daleč naokoli. Ali nikjer ni bilo niti sledu kakšne indijanske stopinje.

»S stražarjema vred imamo torej devet mrličev,« je mrko rekel Džim Koknej. »Toda kje so ti rdeči vragovi?« je potem ljuto vzkliknil.

»Počasi, mladenič, le počasi, to je delo Irokezov, kakor sem že rekel. Stavim, da so morilci že daleč za gorami. Devet mož mrtvih, a oni niso izgubili niti kaplje krvi... Razprimo polknice, odprimo vrata. Nobene nevarnosti ni več. Pa izrežimo še par lukenj v stene, da bomo skozi nje lahko streljali, če se spet prikažejo. Ne bodimo več nepredvidni.

Res so razprli polknice in odpahnili vrata, potem so previdno stopili na prosto.

»Poglejmo vendarle, če se morda le še kateri od mrličev giblje. Toda nihče naj se ne odstrani od koč dalje kakor dvajset korakov. Mogoče vendarle rdeči vragovi še prežijo za robom gozda.«

Prevdarna ravnodušnost Joka Launa in njegove pametne besede so ga napravile za nekakšnega voditelja teh zbegancev. Nihče ni ugovarjal njegovim treznim nasvetom in poveljem.

Jutro je bilo jasno in solnčno, nastajal je prelep poletni dan. Lovci so bili kar nekam veseli, da so vsaj lahko zapustili koč, v kateri so ležali mrliči. Na povelje Joka Launa sta dva moža previdno pregledala okolico kolibe. Ostali so bili pripravljeni s puškami,

če bi se vendar kje pojavil ali oglasil Indijanec. Če si stal pred kolibo, si lahko pregledal vso okolico tja do gozda. Tisto, kar so domnevali, se je potrdilo: zares ni bilo nobenega rdečkočca več v bližini. —

Samo — na streho pa s tal niso mogli videti... A tam gori, nad njihovimi glavami, sta negibno ležala dva človeka. Že pred štirimi leti nekoč, v daljnem Kentukiju, je Tekumseh srečno izvedel to zvijačo, ki jo je zdaj poizkusil znova. Poleg Tekumseha pa je bil — Logan...

Da, Logan je bil prestal bolezen. Iz dobrotnega, milosrčnega človeka pa je postal okrutnež, nevaren, kakor divja zver. Indijanska kri je preveč zalila njegovo belo srce. Zdaj je imel samo še eno misel, samo še en cilj: maščevanje!

Komaj si je Logan toliko opomogel, da se je lahko dvignil na noge in se razhodil, je bila njegova prva pot h kolibi obmejnega oštirja Gritjuza, ki se je vedno izdajal za njegovega prijatelja.

(Dalje prihodnjilč.)

Matičkov žalosten konec

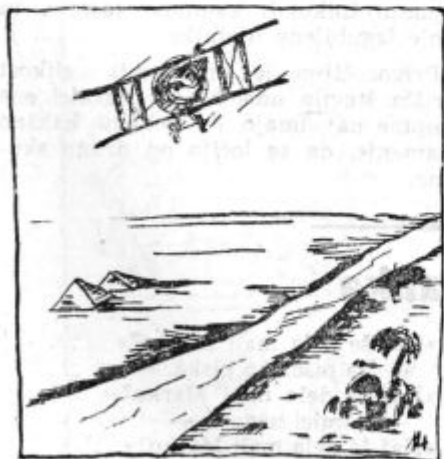
Spisal in risal Hotho D., uč. mešč. šole v Žužemberku

Tako kolovrati po mestnih ulicah in kmalu je sit takega potovanja. Pred seboj zagleda tri letala, ki so bila pripravljena, da poneso potnike v širni svet. Nekaj časa Matiček premišljuje, potem si pa kupi vozni listek, sede v letalo in kmalu odfrči po Nilu navzgor.

Kar nenadoma zakriči na ves glas. Na obrežju je zagledal velikega krokodila, ki je hotel napasti črnca. Črnee se je komaj rešil iz smrtne nevarnosti. Matiček je potem kmalu trdno zaspal.

Letalo je letelo nizko nad Nilom. Matiček je opazoval piramide, bombažne nasade, velike prekope za namakanje zemlje in širo no puščavo. Posebno so ga zanimali krokodili, ki so se sončili na nilskem pesku.

Ko se prebudi, si pomane zaspane oči in pogleda skozi okno. Začudil se je, ko je videl hribovito pokrajino. Pod seboj je spoznal mesto Garahej. Z daljnogledom je opazoval slamnate kočice siromašnih Abesincev, ki so začasa vojne mnogo hudega prestali. (Dalje.)

Tekanje – in igra z zastavo

Zunaj na prostem se je najlepše igrati. Igre, ki jo vidite narisano, se lahko udeleži poljubno število igralcev. Igrišče predelimo v dva enaka dela in potegnemo med njima debelo vidno črto. V ozadju vsakega tabora postavimo zastavo okrog nje pa 6 kamnov ali lesenih kock. Kamni ali kocke pomenijo ujetnike.

Naloga vsake skupine je, braniti v prvi vrsti svoje ujetnike in si še nove pridobiti iz nasprotnikovega tabora. Takoj ko se s tem namenom podamo v nasprotnikov tabor, smo že kakor pri vsaki drugi igri zasledovani. Če se nas dotakne nasprotnikova roka še predno smo položili roko na kamen, smo že postali ujetniki nasprotnega tabora, postaviti se moramo za njihovo zastavo in se te igre ne smemo več udeležiti. Če pa se komu posreči nemoteno polo-

žiti roko na en kamen, ga lahko neovirano odnesemo v svoj tabor ne da bi bili med potjo nadlegovani. Tako se borimo najprvo za kamne, potem pa še za zastavo, ki pa ne sme biti premočno zabita v zemljo. Med igro pa rešujemo tudi žive ujetnike. Če se nam posreči zagrabit za roko ujetnika ne da bi se nas bila dotaknila nasprotnikova roka, je ujetnik prost in gre lahko mirno z osvoboditeljem v svoj tabor. Igra je končana, kadar se je eni skupini igralcev posrečilo prinesiti v svoj tabor vseh 6 nasprotnikovih kamnov, zastavo in svoje izgubljene ujetnike.

Priporočljivo je prilagoditi velikost igrišča številu udeležencev. Igralci ene skupine naj imajo na rokavu kakšno znamenje, da se ločijo od druge skupine.

Mara J. Tavčar:

Izpraševanka

- »Kaj pa dela mali Marko?
— Dudo, dudo vleče. —
- »Kaj pa zjutraj dela Marko?«
— Nočne hlačke sleče. —
- »Kaj še dela mali Marko?«
— V gajbici poseda. —
- »Kaj tam dela mali Marko?«
— Na igračke gleda. —
- »Kakšne pa ima igračke?«
Vpraša mala Metka.
- Zajčka, leva, goske, račke
in medvedka Tedka. —
- »Kaj še dela mali Marko?«
— Smeja se in vriska. —

- »Kaj še dela mali Marko?«
— Na piščalko piska. —
- »Kaj še dela mali Marko?«
— Mamici nagaja. —
- »Kaj še dela mali Marko?«
— Pleše ringaraja. —
- »Kaj še dela mali Marko?«
— K stari mami hodi. —
- »Kaj še dela mali Marko?«
— Dedka k zajčkom vodi. —
- »Kaj še dela mali Marko?«
— Čokolado liže. —
- Nagajivka, mala Metka,
»topa vedno bliže...«

»Čokolada ni za Marka,
saj vseh zobkov nima,
čokolada je za Metko,«
drobna punčka kima.
»Kaj je dala teta Minka
danes na polico?
Mislim, sladko čokolado,
ali pa potico.«
— Ne drži, baletka-Metka,
štruklji so pri dedu,
vse bonbone in potico
nesla je k sosedu. —
»Grem pa tja pogledat hitro,
če je kaj ostalo,
morda bi se le še v košec,
meni kaj nabralo.
»Nič ne grem,« pomisli Metka
»sonce je prežarko,
raje dalje govoriva,
kaj zdaj dela Marko.«
— Spati dala teta Minka,
Marka v postelj belo,

kmalu zbudil se bo sinko,
zasmejal veselo. —
»Kaj bo delal mali Marko,
ko se bo prebudil?«
— Dobrovoljček, mali Marko,
dudko bo zasnubil. —
»Kam bo dudko nesel Marko?«
— V usta na jeziček,
pela bosta gongongongon.
dudka in fantiček. —
»Kaj potem bo delal Marko?«
Z dudko pil bo kavo,
to bo lokal, to bo stokal,
kot bi šlo za stavo. —
»Kaj potem bo delal Marko?«
— Z Metko bo zaplesal,
da se kosmatinec medved,
bo od smeha stresal.
Čuješ, Marko se oglašā,
kavo brž tja v lonec
in zdaj ljuba Metka naša
je povesti konec.

Zgodba brez besed

Jutrovčki pišejo

Kako sem obhajala rojstni dan našega kralja

Zvečer pred kraljevim rojstnim dnevom sem na okna obesila lampijone. Potem sem pričakovala, da je prišla bakljada blizu, ko začujem godbo stečem hitro prižgati lampijone. Nato hitim na cesto, da vidim kako se sprevod vrsti. Prvo je bila sokolska godba, nato pa veliko sokolov, ki so z veseljem in z ljubeznijo do kralja klicali živijo kralj Peter drugi! Zdravo! Jaz sem tudi klicala zdravo. Na rojstni dan pa sem bila v Ljubljani na veleseljmu.

Elga Ludvig, uč. II. razrč os. šole na Jesenicah.

Kako sem praznoval rojstni dan našega mladega kralja. V nedeljo zvečer so se po gorah pokazali majhni plamenčki. Vprašal sem mamo, kaj pomenijo ti plamenčki. A mama mi je razložila: »Da bo jutri imel naš mladi kralj Peter II. rojstni dan. In tudi da bo jutri stopil kralj Peter II. v mladeniška leta.

V ponedeljek zjutraj sem videl po vseh hišah zastavo na oknih. V šoli so povedali, da bo v ponedeljek šolska proslava. Proslava je bila lepa. Po šolski proslavi smo šli domov. Kmalu je minil ta kraljevski dan. Lepo te pozdravlja

Majnik Franci, uč. IV. a razr. v Zgornji Šiški 265.

Vsi, vse za kralja Petra II. Naša mlada država je praznovala 14. rojstni dan svojega mladega vladarja. Za ta svečani in pomembni dan se je vsa Jugoslavija dostojno pripravila.

Kočevski Sokoli seveda nismo hoteli ostati zadnji. Večer pred slavljem se je zbralo veliko občinstva na prostoru, kjer nam »raste« Sokolski dom. Ob svitu umetnih luči in razsvetljenem napisu: »Vsi, vse za kralja Petra II.« se je večer prav lepo končal.

Drugi dan, dan slavja, je bila slovesna sv. maša, nakar je bila v lepo okrašeni dvorani proslava. Tu je brat starosta govoril o pomenu Petrove petletke ter se tudi z nami vred spominjal njegovega kraljevega očeta. Sledili so še krajši govori in deklamacija, nakar smo zapeli Sokolsko himno, ter po Sokolskem zdravju, zapustili dvorano. V srcih si je vsak

želel, da nam kralj ostane dolgo časa živ in zdrav.

Mnogo pozdravov Stricu Maticu in vsem »Jutrovčkom« pošilja

Štibernik Zlata, uč. III. r. m. š. v Kočevju.

Dragi stric Matic! Tudi pri nas v Hotiču smo praznovali kraljev rojstni dan. Pri nas ni bilo nobene povorke in nobene bakljade, ker naš Hotič je premajhna in skromna vas. Ze prejšnji dan sva z očkom potrgala skoraj vse cvetlice na vrtu in z njimi okrasila razred ter kraljevo sliko. In tudi zastava je zaplapolala na oknu naše šole. K službi božji smo šli že ob pol sedmi uri; peli smo na koru. Na to smo se zbrali v razredu in s pesmijo in deklamacijo počastili našega mladega kralja. Čeprav tiho in skromno, vendar je bila naša proslava prav prisrčna. Lepo Te pozdravlja

Ciril Gorišek, uč. III. r. lj. š. v Hotiču pri Litiji.

Dan 6. septembra. Ze solnce je s svojim nebeškim smehljajem naznailo in opozorilo jugoslovnski narod, da obhaja rojstni dan svojega mladega vladarja. Zastave izobešene po hišah so šepetale vetru, da spremljajo danes svojega kralja na pot novega mladeniškega življenja. Biser naše kraljevine smo počastili s petjem državne himne »Bože pravde,« ki je gromko zvenela iz grl naših narodnjakov. Bila je tudi s. maša za srečno vladanje Nj. Veličanstva.

Zažiganju kresov in drugim slovesnostim sem prisostvoval v duhu, ker se jih osebno nisem udeležiti. Toda iz vseh src nam je vrel le en vzklík in ena želja »na mnogo leta Tebi naš mladi vladar.

Tonček Brumen t. č. sanatorij Vurberg pri Ptuj.

Dragi stric Matic! Najtoplejše se Ti zahaljujem za nagrado, katere sem bila jako vesela.

Danes Ti hočem opisati »Rojstni dan našega mladega kralja.« V Krškem smo praznovali rojstni dan kralja že na predvečer. Vse je bilo slavnostno. Bila je razsvetljava po celem

mestu. Ponosno so stopali ljudje, držeč v rokah goreče bakle. Godba je slavnostno svirala po vsem mestu. Vsak je korakal veselega lica, spominjajoč se kralja, kajti on je bil star štirinajst let. Ljudstvo je veselo vzklikalo. »Živel kralj Peter II.«

Drugi dan 6. septembra je bila ob 9. služba božja, katere smo se vsi dijaki mešč. šole udeležili. Po cerkvenem opravilu je bilo na trgu pred šolo zbirališče Sokolov in vseh meščanov. Potem se je vršila povorka na sejmišče, kjer se je manifestiralo za našega ljubljenega kralja in našo domovino. Pozdravlja Te

Podlesnik Ivana, učenka II. r. meščanske šole v Krškem.

Dragi stric Matic! Danes se zopet oglašam v tvojem koticu. Opisati Ti hočem kako smo v Vojniku praznovali rojstni dan našega mladega kralja.

V nedeljo zvečer ob 8. je bila pa bakljada, na hribčku Device Marije pa je veselo plapolal kres. Sokoli, društvo kmetskih fantov in deklet, gasilska četa, kolašice in občinstvo se je zbralo na sokolskem telovadišču. Gasilci so imeli plamenice, ostali pa lampijone. S telovadišča je šla povorka po trgu do spomenika padlih vojakov, ter nazaj na trg in od tod nazaj na telovadišče. Med povorko je igrala godba in peli smo pesem sokolskih legij. Pred povorko je ponosno stopal brat Brezovnik z jugoslovensko trobojnico. Po trgu so bila vsa okna razsvetljena z lampijoni, svečami in ovenčana s cvetjem. Tudi pri nas so na oknih goreli lampijoni. Na telovadišču je govoril brat Sinigoj o našem mladem kralju, potem smo šli domov. Drugi dan na kraljev rojstni dan je bila maša. Ob devetih smo imeli Sokoli proslavo, kjer je imel brat starosta Gorečan lep govor. V nedeljo in v ponedeljek so visele iz vseh hiš zastave.

Stanka Špindler, I. razred meščanske šole v Vojniku.

Dragi stric Matic! Prečital sem tvoj natečaj in sem se odločil, da Ti pišem. Pišem Ti danes prvič. Neznansko se bojim Tvojega koša. Rojen sem bil v Trbovljah. Moj očka je bil rudniški poduradnik. Izgubil sem ga, ko sem bil še zelo majhen. Ko sem bil pet let star je mamica kupila v Savinski dolini hišico in nekoliko zemlje. Hišica je od-

daljena približno četrť ure od vasice Loke, ki spada pod občino Tabor. Jaz imam tudi psička, ki mu je Luksi ime in pa muciko in svojo piško imam. Ti ne veš stric kako je pri nas luštno. Letos sem šel v Ojstrico hmelj obirat. Nabral sem 60 škafov, to je 120 dinarjev. Drugo leto pridi še Ti stric Matic hmelj nabirat. Boš več zaslužil kakor v tisti zatohli pisarni ali kjerkoli si že. V hmelju smo se dali tudi vsi obiravci fotografirati. Ako bo slika lepa Ti jo bom poslal. Letos sem naredil ispit za gimnazijo. Prav lepo Te prosim ne vrzi mojega pisemca v koš in pa ne zameri moji slabi pisavi. Te prav lepo pozdravlja

Janko Kovačič I. r. gimnazije v Celju.

Moj izlet v Split. Ko mi je mamica povedala, da bomo šli v Split, sem hitro stekel k bratcu, da mu povem. Vsi smo željno pričakovali kdaj bo prišel ta dan. Prišel je dan: šli smo na kolodvor. Kupili smo si vozovnice. Vlak je pridrvel na kolodvor. Vse živahneje je bilo po hodnikih. Nekateri potniki so vstopali, drugi izstopali. Na vlaku je bil drenj. V Zagrebu smo se presedli v drugi vagon. Dolga je bila vožnja v Split. Potem smo izstopili. Videli smo že velike parnike na morju. Izprehajali smo se okoli morja. Šli smo na hrib Marjan. Videli smo starodavne stvari. Lep pogled je bil z Marjana na morje. Hitro je minul čas mojega izleta. Pozdravlja

Majnik Franci, dijak IV. razreda v Zg. Šiški 265

Listnica vredništva

G. L. g. d. k. Lj.: »Tih večer«. Pesem ni primerna za mladinski list.

»Peteršiljček«: Dijakom lahko ustrezemo, da objavimo njihove pesmi pod psevdonomom, nikakor pa ne gre, da nam ne bi v pismu navedli pravega imena; stric Matic mora vedeti, s kom ima opravka. Pošlji svoj pravi naslov!

A. P. v Lj.: Spis o čarovnici in razbojniku bomo objavili. Ker smo ta mah močno založeni z rokopisi, boš morala pač malo petrpeti.

Tudi v Evropi so nekdanj živel sloni

Morda vam je to znano, znano pa vam morda ni, da so bile te živali nekoč veliko večje kakor debelokožci, ki jih lahko danes vidimo v živalskih vrtovih ali potujočih cirkusih. Mamut je živel v Evropi pred več tisoč leti. V ledeni dobi pa je popolnoma izginil. Od leta 1802 se je v Sibiriji našlo mnogo popolnoma ohranjenih mamutov. Več tisoč let so te zverine ležale zamrznjene v večnem ledu. V leningrajskem muzeju stoji tak nagačen in prepariran slon. Ohranjen je prav tako dobro kakor če bi natlačili pravkar ubito žival. To vam je velikanska zverina! Sprednja dva zoba sta dolga dobrih 230 cm. Rilec meri svojih 200 cm. Cela žival je dolga 5 metrov in visoka 5.30 m. Truplo je pokrito z dolgo dlako. Zverina tiči v pravi kožuhovini. Njene dlake so dolge.

Po tem popisu si lahko mislimo zakaj so morale te zverine vzeti konec. Pri iskanju hrane so jih velike ledene plošče potiskale čedalje bolj proti zamrznjenemu močvirju. Pri tem pa se jim je udiral led pod nogami in poglobljali so se nižje in nižje dokler niso popolnoma izginili iz zemeljske površine. Sloni izpred ledene dobe so se prav tako kakor današnji hranili samo z zelišči. Naraščajoči in trajajoči mrz je povzročil, da so živali v ledu popolnoma otrpnile in zamrznile.

Danilo Gorinšek:

Strah

Le urno zbéži, dete malo,
strašilo zdaj bo pridivjalo!
Boje se ga vsa bitja mlada:
ko smola črna mu je brada,
na glavi pa mu, — o strahovil
groze zakrivljeni rogovil!
Da bi resnico dete znalo,
ne bi domov za peč zbežalo,
je mislilo, da vrag priteče,
pa le — črn kozel primekečel!

Manica:

Za dobro voljo

Kadar boš s svojimi sovrstniki pri igri, zlasti če jih bo večje število okrog tebe, poizkusi tole!

Položi na mizo en dinarski in en dvo-dinarski kovanec in reci: »Kdo izmed vas napravi s tema dvema novcema tri križe?«

Vsi bodo zakričali, da z dvema koma-doma ni mogoče napraviti niti enega križa, kaj še le tri. Ti pa jim zatrdi, da s tem denarjem prav lahko narediš tri križe. O tem si tako prepričan, da greš celo stavit z njimi.

Ponudeno stavo bodo seveda vsi radi sprejeli. Tedaj primi s prsti oba kovanca ter se pokrižaj z njima po čelu, ustih in prsih in — doblj si stavo!

Za bistre glavice

Jež bodičar spava v klopčič 1, 2, 3, 4,
zjutraj prebudi ga sonca 5, 2, 3, 4,
Deček Drejc je majhen a 5, 6, 7, 5, 3, 4,
in ves srečen, če je češenj 5, 3, 4,

Zamenite številke na koncu vrstic s črkami! Če ste pravilno rešili, vam vrstice izzvenijo v rimano kitico.

Rešitev zagonetnega napisa

Ni vse zlato kar se blešči.

Rešitev zlogovnice

lipa — mor